

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumundan:

DERCELENDİRME KURULUŞLARININ YETKİLENDİRİLMESİNE VE FAALİYETLERİNE İLİŞKİN ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİK

(1/11/2006 tarihli ve 26333 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğın amacı, derecelendirme kuruluşlarının yetkilendirilmesine, faaliyetlerine ve yetkilerinin kaldırılmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik bankaların 5 inci madde kapsamında yapılacak derecelendirmeleri ile bankalardan kredi kullanacak müşterilerin kredi değerlemesini yapacak derecelendirme kuruluşları ve bunların faaliyetlerini kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelik, 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 15, 34, 36 ve 93 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönetmelikte yer alan;

a) Banka: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan bankaları,

b) Denetçi; 29/6/1956 tarihli ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 347 nci maddesi uyarınca teşkil olunan denetçiyi,

....¹

ç) Derecelendirme notu: Yapılan inceleme ve analizler sonrasında müşteri ya da kredi için derecelendirme kuruluşunca verilen dereceyi,

d) Derecelendirme uzmanı: Derecelendirme komitesi üyeleri de dahil olmak üzere analiz yaparak veya analiz sonuçlarını değerlendirerek derecelendirme sürecinde doğrudan görev alan gerçek kişiyi,

e) Finansal tablolar: Bankaların Muhasebe Uygulamalarına ve Belgelerin Saklanması İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte belirtilen finansal tabloları,

f) Hesap dönemi: Bir takvim yılını,

g) Kanun: 5411 sayılı Bankacılık Kanunu,

¹ 29/9/2007 tarihli ve 26658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile çıkarılmıştır.

- ğ) Kontrol: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan kontrolü,
- h) Kredi: Kanunun 48 inci maddesinin birinci fıkrasında kredi sayılan işlemleri,
- ı) Kurul: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunu,
- i) Kurum: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunu,
- j) Müşteri: Derecelendirme yaptırmak üzere derecelendirme kuruluşu ile sözleşme imzalayan, banka veya bir bankadan kredi kullanan ve/veya kullanacak gerçek veya tüzel kişileri,
- k) Nitelikli pay: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan nitelikli payı,
- l) Talep edilmemiş derecelendirme: Bankalar hariç olmak üzere, müşterilerin kendileri ile bir derecelendirme sözleşmesi imzalanmaksızın derecelendirme kuruluşunca, kamuoyuna açıklanan bilgi ve finansal tablolar esas alınarak derecelendirme notu verilmesini,
- m) Yetkili derecelendirme kuruluşu: Kurulca bu Yönetmelik uyarınca derecelendirme yapmaya yetkilendirilmiş kuruluşu,
- n) Yönetici: Yetkili derecelendirme kuruluşunda genel müdür, genel müdür yardımcısı olarak görev yapanlarla, bu unvanları haiz olmamakla birlikte yetki ve görevleri itibarıyla bu pozisyonlara denk veya daha üst konumlarda görev yapan personeli ²
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Temel Kavramlar

Derecelendirme faaliyetinin kapsamı

MADDE 5- (1) Derecelendirme faaliyeti;

- a) Kredi değerliliğinin derecelendirilmesini,
- b) Kurumsal yönetim ilkelerine uyum derecelendirmesini,
- c) Bankalarca kullanılan derecelendirme yöntemlerinin geçerliliğinin değerlendirilmesini,

ve bu faaliyetlerin niteliğine göre yapılacak inceleme ve analiz sonucuna dayanılarak bir derecelendirme notu belirlenmesi sürecini içerir.

(2) Kredi değerliliğinin derecelendirilmesi, müşterinin;

- a) Kullanacağı krediyi geri ödeyebilme gücünün veya

² 29/9/2007 tarihli ve 26658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile eklenmiştir.

b) Borçluluğunu temsil eden sermaye piyasası araçlarının anapara, faiz ve benzeri yükümlülüklerini vadelerinde karşılayamama riskinin,

yetkili derecelendirme kuruluşu tarafından bağımsız, tarafsız ve adil olarak değerlendirilmesi ve sınıflandırılması faaliyetidir. Müşterinin ana ortaklık niteliğinde olması durumunda, bu faaliyet, kredi derecelendirmesi için görüş oluşturmak amacı ile sınırlı olmak üzere konsolidasyon kapsamındaki ortaklıkların kredi değerliliklerinin de incelenmesi ve analiz edilmesi faaliyetini kapsar. Ancak, bu halde verilen derecelendirme notu sadece ana ortaklığa ilişkin olup, gruba dahil diğer ortaklıklar için geçerli değildir.³

(3) Kurumsal yönetim ilkelerine uyum derecelendirmesi, bankaların "Bankaların Kurumsal Yönetim İlkelerine İlişkin Yönetmelik" hükümlerine uyum düzeylerinin yetkili derecelendirme kuruluşları tarafından bağımsız, tarafsız ve adil olarak değerlendirilmesi ve sınıflandırılması faaliyetidir.⁴

(4) Bankalarca kullanılan derecelendirme yöntemlerinin geçerliliğinin değerlendirilmesi, bankaların gerçek ve tüzel kişi kredi müşterileri için uyguladıkları kredi değerliliğinin derecelendirilmesine ilişkin derecelendirme yöntemlerinin geçerliliğinin ve kamuoyuna açıkladıkları bilgilere uygunluğunun bağımsız, tarafsız ve adil olarak değerlendirilmesi faaliyetidir.

Meslek ilkeleri⁵

MADDE 6 – (1) Yetkili derecelendirme kuruluşları, Yönetmeliğin 11 inci maddesi uyarınca teşkil olunan kalite güvencesi sisteminden sorumlu yönetim kurulu üyeleri, derecelendirme komitesi üyeleri ve derecelendirme uzmanları aşağıdaki ilkelere uygun davranmak zorundadır.

a) **Objektiflik:** Müşterinin derecelendirilmesinde kullanılan değerlendirme yöntemlerinin doğruluğu geçmiş tecrübelerle ispatlanmış olmalıdır. Bu yöntemler sürekli olarak gözden geçirilmelidir. Kredi değerliliğinin derecelendirilmesi yönteminin düzenli olarak bir ila üç yıllık dönemlerde geriye dönük testleri içerecek şekilde gözden geçirilmesi zorunludur.

b) **Tarafsızlık:** Derecelendirme süreci, yetkili derecelendirme kuruluşunun ortaklık yapısı ve/veya yönetim kurulundaki muhtemel çıkar çatışmalarından etkilenmeyecek ölçüde bağımsız olmalıdır.

c) **Uluslararası erişilebilirlik/şeffaflık:** Yerli ve yabancı tüm kuruluşlar, yetkili derecelendirme kuruluşunun verdiği bireysel derecelendirme notlarına eşit şartlarda ulaşabilmelidir.

ç) **Açıklama yükümlülüğü:** Krediyeye ilişkin temerrüt tanımı, değerlendirme yöntemi, kullanılan zaman aralığı, her bir değerlendirme kategorisinde bulunan temerrüt oranlarının ve derecelerin değişim ihtimali, her bir derecelendirme notunun anlamı ve derecelendirme kuruluşları tarafından kullanılan genel yöntem kamuoyuna açıklanmalıdır.

³ 29/9/2007 tarihli ve 26658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile değiştirilen şeklidir.

⁴ 29/9/2007 tarihli ve 26658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile değiştirilen şeklidir.

⁵ 29/9/2007 tarihli ve 26658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile maddenin değiştirilen şeklidir.

d) Kaynak yeterliliği: Yetkili derecelendirme kuruluşu yüksek kalitede değerlendirme yapabilmek için gerekli tüm kaynaklara sahip olmalıdır. Derecelendirmenin daha etkin ve güvenilir olması için, derecelendirilen müşteri ile süreklilik arz eden bir ilişki içinde olunmalıdır.

e) İtibar: Üçüncü kişi ve kurumlar tarafından yetkili derecelendirme kuruluşunun derecelendirmelerine gösterilen itimat ve gizli bilgilerin kötüye kullanımını engelleyen kalite güvencesi sistemlerinin olması derecelendirme kuruluşlarının itibarı için önem taşımaktadır.

(2) Yetkili derecelendirme kuruluşunun ortakları, yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile denetçileri, yöneticileri, derecelendirme komitesi üyeleri ve derecelendirme uzmanları müşterilerine 5 inci madde kapsamında yürüttükleri veya yürütecekleri derecelendirme faaliyetlerinin sonucu ile ilgili bir taahhütte bulunamazlar.

Mesleki yeterlilik⁶

MADDE 7 – (1) Derecelendirme uzmanlarının;

a) En az dört yıllık lisans düzeyinde eğitim görmüş olmaları,

b) Derecelendirme konusunda yurt içinde veya yurt dışında yetkili kurumlar tarafından verilen mesleki yeterlilik sertifikalarına ve bankacılık, bağımsız denetim veya derecelendirme konularında en az üç yıllık tecrübeye sahip olmaları veya bankacılık, bağımsız denetim veya derecelendirme konularında en az beş yıllık tecrübeye sahip olmaları

gerekmektedir.

(2) 20 nci maddenin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca oluşturulması ve asgari üç kişiden teşkil olması zorunlu olan derecelendirme komitesinde yer alacak üyelerin en az üçte ikisinin;

a) Türkiye’de yerleşik,

b) Bankalarda genel müdür veya kredilerden sorumlu genel müdür yardımcısı veya kredi komitesi üyesi ya da Kurulda başkan veya üye, Kurumda Başkan Yardımcısı ya da Daire Başkanı olarak ya da Kurumda on yıl bankacılık uzman ve yardımcısı veya bankalar yeminli murakıp ve yardımcısı olarak görev yapmış

olmaları gerekir.

(3) Diğer derecelendirme komitesi üyelerinin birinci fıkrada belirtilen derecelendirme uzmanlarında aranan şartları haiz olmaları gerekmektedir.

Bağımsızlık⁷

MADDE 8 – (1) Bağımsızlık, yetkili derecelendirme kuruluşlarının ortaklarının, yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile denetçilerinin, yöneticilerinin, derecelendirme komitesi üyelerinin ve derecelendirme uzmanlarının mesleki faaliyetlerini doğruluk ve tarafsızlık çerçevesinde yürütmelerini sağlayacak bir davranış ve anlayışlar bütünüdür.

⁶ 29/9/2007 tarihli ve 26658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile maddenin değiştirilen şeklidir.

⁷ 29/9/2007 tarihli ve 26658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile maddenin değiştirilen şeklidir.

(2) Yetkili derecelendirme kuruluşunun ortakları, yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile denetçileri, yöneticileri, derecelendirme komitesi üyeleri ve derecelendirme uzmanlarının aşağıdaki şartlara uygun davranması zorunludur.

a) Çalışmaları sırasında ortaya çıkabilecek çıkar çatışmalarından uzak kalmak, dürüstlük ve tarafsızlıklarını etkileyebilecek hiçbir müdahaleye imkan vermemek, derecelendirme faaliyeti sonucunda ulaştıkları görüşlerini, kendilerinin veya başkalarının doğrudan veya dolaylı çıkarlarını düşünmeksizin raporlarında açıklamak zorundadır.

b) Müşterilerinin ve bunların doğrudan veya dolaylı olarak kontrol ettiği ortaklıkların yönetimi ile ilgili karar alma sürecine katılamaz, derecelendirme modellerinin geliştirilmesi, yazılımı ve bunların test edilmesi hariç olmak üzere bu süreçte yönetim ve danışmanlık hizmeti veremezler.

c) Üçüncü derece dahil kan ve ikinci derece dahil kayın hısımları ile eşlerinin; ortağı, yönetim kurulu başkanı veya üyesi, genel müdürü, genel müdür yardımcısı veya başka unvanlarla istihdam edilseler dahi, yetki ve görevleri itibarıyla genel müdür yardımcısına denk veya daha üst konumlarda icrai nitelikte görev yaptıkları müşterilerine ilişkin derecelendirme sürecinde yer alamazlar.

ç) Derecelendirme hizmetinin verilmesinden önceki iki yıl içinde derecelendirme hizmeti verilen bankada veya bankanın nitelikli paya sahip olduğu ortaklıklarda görev alan kişiler olamaz, gelecek iki yıl içerisinde bunlarda her ne unvan altında olursa olsun görev alamaz ve yatırım fonları aracılığıyla edinilenler hariç bunların hisse senetlerine doğrudan veya dolaylı olarak sahip olamazlar.

(3) Yetkili derecelendirme kuruluşunun ortakları, yönetim kurulu başkan ve üyeleri, denetçileri, yöneticileri, derecelendirme komitesi üyeleri, derecelendirme uzmanları ve bunların üçüncü derece dahil kan ve ikinci derece dahil kayın hısımları ile eşleri, bu kuruluşlarla hukuki bağlantısı bulunan yurt içinde veya yurt dışında kurulu derecelendirme kuruluşları;

a) Derecelendirme hizmeti verilen müşteri, müşteriye kontrol eden ortaklar veya müşterinin kontrolü altında bulundurduğu ortaklıklar ile doğrudan ya da dolaylı ortaklık, piyasa koşullarına göre imtiyazlı bir şekilde kredi ya da borç-alacak veya derecelendirmenin etkin bir şekilde yapılmasını engelleyecek herhangi bir menfaat ilişkisine giremezler, yatırım fonları aracılığıyla edinilenler hariç bunların hisse senetlerine doğrudan veya dolaylı olarak sahip olamazlar.

b) Bunlarda yönetim kurulu başkanı veya üyesi, genel müdür ya da genel müdür yardımcısı olarak veya önemli karar yetki ve sorumluluğu taşıyan başka sıfatlarla görev alamaz, yönetim hizmeti veremezler.

(4) Yetkili derecelendirme kuruluşunun ortakları, yönetim kurulu başkan ve üyeleri, denetçileri, yöneticileri, derecelendirme komitesi üyeleri ve derecelendirme uzmanları, başka bir derecelendirme kuruluşunda ya da bağımsız denetim veya değerlendirme hizmeti veren kuruluşlarda yönetim kurulu başkanı ya da üyesi, denetçi, yönetici veya ortak olamazlar. Derecelendirme, bağımsız denetim veya değerlendirme faaliyeti ile iştigal eden personel olarak çalışamazlar.

Bağımsızlığın ortadan kalkması⁸

MADDE 9 – (1) Aşağıdaki hallerde bağımsızlığın ortadan kalktığı kabul edilir.

a) 8 inci maddenin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarında belirtilen hususlara aykırılık oluşması.

b) Yetkili derecelendirme kuruluşunun ortakları, yönetim kurulu başkan ve üyeleri, denetçileri, yöneticileri, derecelendirme komitesi üyeleri veya derecelendirme uzmanları ile bunların üçüncü derece dahil kan ve ikinci derece dahil kayın hısımları ile eşlerinin derecelendirme sözleşmesinde öngörülenler dışında müşteriden doğrudan veya dolaylı olarak menfaat sağlamaları veya menfaat sağlayacakları vaadinde bulunulmasına karşın bu durumun ilgili kişilerce ivedi olarak Kuruma bildirilmesini teminen kalite güvencesi sisteminden sorumlu yönetim kurulu üyelerine bildirilmemiş olması.

c) Geçmiş dönemlere ilişkin derecelendirme ücretinin geçerli bir nedene dayanmaksızın müşteri tarafından ödenmemiş veya alacak davası açılmamış olması ya da yetkili derecelendirme kuruluşuna sözleşmede kararlaştırılan tutarın üzerinde sonradan bir ödeme yapıldığının ortaya çıkması.

ç) Derecelendirme ücretinin derecelendirme sonuçları ile ilgili şartlara veya önceden kararlaştırılmış bir derecelendirme tahminine bağlanmış olması ya da derecelendirme işleminin tamamlanmasından sonra belirlenmesi.

d) Müşterinin kredi değerliliğinin derecelendirmesinin, Kuruma bildirilen ve kamuya açıklanan temerrüt tanımından, hesaplama döneminden ve derecelendirme kategorisine ilişkin tahmini temerrüt oranlarından farklı bir yöntemle yapıldığının belirlenmesi.

e) Yetki alındıktan sonra üçüncü hesap döneminden itibaren bir müşteriden elde edilen gelirin, o yıl sonu itibarıyla elde edilen dönem gelirlerinin gerekçesiz olarak yüzde onbeşini geçmesi.

Mesleki özen ve titizlik⁹

MADDE 10 – (1) Yetkili derecelendirme kuruluşları, kalite güvencesi sisteminden sorumlu yönetim kurulu üyeleri, derecelendirme komitesi üyeleri ile derecelendirme uzmanlarının bilgi ve yeteneklerinin yeterli olmadığı derecelendirme faaliyetlerini kabul edemezler.

(2) Yetkili derecelendirme kuruluşlarının görevlendirdiği derecelendirme komitesi üyeleri ve derecelendirme uzmanları, derecelendirme görevinin planlanması, yürütülüp sonuçlandırılması ve derecelendirme notunun verilmesi safhalarında gerekli mesleki özen ve titizliği göstermek zorundadırlar. Bu kişilerin göstereceği özen ve titizlik, dikkatli ve basiretli bir derecelendirme komitesi üyesi ya da derecelendirme uzmanının aynı koşullar altında ayrıntılara ve bulgulara vereceği önemi, göstereceği dikkat ve gayreti ifade eder.

Kalite güvencesi sistemi

MADDE 11- (1) Yetkili derecelendirme kuruluşları, kendisinin, ortakları, yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile denetçileri, yöneticileri, derecelendirme komitesi üyeleri ve

⁸ 29/9/2007 tarihli ve 26658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile maddenin değiştirilen şeklidir.

⁹ 29/9/2007 tarihli ve 26658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile maddenin değiştirilen şeklidir.

derecelendirme uzmanlarının Yönetmelikte belirlenen mesleki gereklilik ve yeterliliği haiz, ilgili düzenlemelere uygun, yapılan derecelendirmelerin doğru olduğunu teyit edecek bir kalite güvencesi sistemini kurmakla yükümlüdür. Kalite güvencesi sistemi, yeterli mali kaynaklara sahip olmalı ve derecelendirme sürecinden bağımsız bir yapıda oluşturulmalıdır.¹⁰

(2) Yetkili derecelendirme kuruluşunun icrai görevi olmayan yönetim kurulu üyeleri arasından seçilecek iki üye, kalite güvencesi sisteminin işleyişinden sorumlu olarak görevlendirilir. Kalite güvencesi sisteminden sorumlu yönetim kurulu üyelerinin en az dört yıllık lisans düzeyinde eğitim görmüş olmaları ve derecelendirme konusunda yurt içinde veya yurt dışında yetkili kurumlar tarafından verilen mesleki yeterlilik sertifikalarına ve bankacılık, bağımsız denetim veya derecelendirme konularında en az beş yıllık tecrübeye sahip olmaları veya bankacılık, bağımsız denetim veya derecelendirme konularında en az yedi yıllık tecrübeye sahip olmaları gerekmektedir. Yetkili derecelendirme kuruluşunun ortakları, yönetim kurulu başkan ve üyeleri, yöneticileri, denetçileri, derecelendirme komitesi üyeleri veya derecelendirme uzmanları, bu Yönetmelik hükümlerine aykırı davranıldığından bilgi sahibi olmaları halinde, bu durumu ivedi olarak Kuruma bildirilmek üzere kalite güvencesi sisteminden sorumlu yönetim kurulu üyelerine bildirirler.¹¹

(3) Kalite güvencesi sistemi, yıl sonları itibarıyla yılda bir kez gözden geçirilir. Kalite güvencesi sistemi raporu, yönetim kurulunca kabul edilmesini müteakip Nisan ayı sonuna kadar Kuruma gönderilir ve yetkili derecelendirme kuruluşunun internet sayfasında açıklanır.¹²

(4) Kalite güvencesi sisteminin gözden geçirilmesinde aşağıdaki ilkelere uyum düzeyi dikkate alınır.

a) Mesleki yeterlilik: Kalite güvencesi sisteminden sorumlu yönetim kurulu üyeleri, derecelendirme komitesi üyeleri ve derecelendirme uzmanlarının 7 nci maddede belirtilen nitelikleri taşıması.¹³

b) Mesleki gereklilikler: ¹⁴

1) Yetkili derecelendirme kuruluşu ve ortakları, yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile denetçileri, yöneticileri, derecelendirme komitesi üyeleri ve derecelendirme uzmanlarının 8 inci, 9 uncu ve 21 inci madde hükümlerine ve

2) Yetkili derecelendirme kuruluşu, kalite güvencesi sisteminden sorumlu yönetim kurulu üyeleri, derecelendirme komitesi üyeleri ile derecelendirme uzmanlarının 6 ncı, 10 uncu ve 20 nci madde hükümlerine uygun davranması.

c) Görev dağılımı: Derecelendirme çalışmasının gerekli düzeyde bilgi, mesleki yeterlilik ve beceriye sahip olan derecelendirme uzmanı tarafından gerçekleştirilmesi ve bu çalışmanın sonuçları esas alınarak bir komite tarafından derece verilmesi.

¹⁰ 29/9/2007 tarihli ve 26658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile değiştirilen şeklidir.

¹¹ 29/9/2007 tarihli ve 26658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile değiştirilen şeklidir.

¹² 29/9/2007 tarihli ve 26658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile değiştirilen şeklidir.

¹³ 29/9/2007 tarihli ve 26658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile değiştirilen şeklidir.

¹⁴ 29/9/2007 tarihli ve 26658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile değiştirilen şeklidir.

ç) Yönlendirme: Derecelendirme faaliyetinin istenen kalitede olabilmesini ve derecelendirme sonunda tam ve doğru bir görüş bildirilebilmesini teminen, yapılan işin her seviyede gözden geçirilmesi ve derecelendirme uzmanlarının görevleri konusunda yönlendirilmesi.

d) Görüş alma: Gerekli görülen durumlarda, konuyla ilgili deneyimi ve bilgisi bulunan kişilerden görüş alınması.

e) Görev kabulü ve devamlılık: Yeni görev kabulü için veya gelecek dönemlerde derecelendirme faaliyetine devam edilebilmesi için değerlendirme yapılması, yapılacak değerlendirmede müşterinin durumunun özellikle bağımsızlık ilkelerine uygunluk ve verilecek hizmetin kapsam ve boyutu yönünden değerlendirilmesi.

f) İzleme: Kalite güvencesi yöntemlerinin yeterliliği ve işlevselliğinin izlenmesi.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Derecelendirme Kuruluşlarının Yetkilendirilmesi

Yetkilendirilecek derecelendirme kuruluşlarında aranacak şartlar

MADDE 12- (1) Yetkilendirilecek derecelendirme kuruluşlarının;

a) Anonim şirket şeklinde kurulmuş olması ve hisse senetlerinin tamamının nama yazılı olması,

(b) Esas sözleşmelerinde sadece derecelendirme faaliyetinde bulunacaklarına ilişkin ibarenin bulunması,¹⁵

c) Ticaret unvanlarında derecelendirme ibaresinin bulunması,

ç) Derecelendirme faaliyetini gerçekleştirebilecek ölçüde yönetim yapısına, yeterli sayı ve nitelikte derecelendirme uzmanına, gerekli teknik donanımına, belge ve kayıt düzenine sahip olunması ve kalite güvencesi sisteminin oluşturulması ya da oluşturulmasına yönelik planların sunulması,

d) Verecekleri hizmetlerden doğabilecek zararları karşılamak amacıyla mesleki sorumluluk sigortası yaptıracaklarını taahhüt etmesi,

e) Yurt içinde veya yurt dışında derecelendirme faaliyetinde bulunma yetkisinin iptal edilmemiş olması,

f) Ortaklarının, yönetim kurulu başkan ve üyelerinin, yöneticilerinin, denetçilerinin ve derecelendirme komitesi üyelerinin derecelendirme faaliyeti sırasında bağımsızlıklarının ortadan kalkması durumunda müşteriye verilen derecelendirme hizmetinden çekileceğini taahhüt etmesi¹⁶

şarttır.

¹⁵ 29/9/2007 tarihli ve 26658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile değiştirilen şeklidir.

¹⁶ 29/9/2007 tarihli ve 26658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile eklenmiştir.

Yetkilendirilecek derecelendirme kuruluşunun ortakları, kalite güvencesi sisteminden sorumlu yönetim kurulu üyeleri, derecelendirme komitesi üyeleri ve derecelendirme uzmanlarında aranacak şartlar¹⁷

MADDE 13 – (1) Yetkilendirilecek derecelendirme kuruluşunun ortaklarının, kalite güvencesi sisteminden sorumlu yönetim kurulu üyeleri, derecelendirme komitesi üyeleri ve derecelendirme uzmanlarının;

a) Başka bir derecelendirme, bağımsız denetim veya değerlendirme kuruluşunda ortaklığının bulunmaması, yönetim kurulu başkanı ya da üyesi, denetçi, yönetici olmaması, derecelendirme komitesi üyesi veya derecelendirme uzmanı, bağımsız denetçi ya da değerlendirme uzmanı unvanı altında çalışmaması,

b) Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen niteliği haiz olmaları,

c) Yurt içinde veya yurt dışında bağımsız denetim, değerlendirme veya derecelendirme yapma yetkisi iptal edilmiş kuruluşlarda yetki iptaline neden olan faaliyetlerde sorumluluklarının tespit edilmemiş olması,

ç) Mesleki faaliyetler dışında ticari faaliyetinin bulunmaması

şarttır.

(2) Yetki başvurusunda bulunan derecelendirme kuruluşu ortaklarının Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinin yanı sıra (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen nitelikleri haiz olması ve tüzel kişi ortaklarının ortaklık yapısının şeffaf ve açık olması şarttır.

(3) Derecelendirme komitesi üyeleri ile derecelendirme uzmanlarının 7 nci maddede belirtilen nitelikleri haiz olmaları ve derecelendirme uzmanlarının bağımsızlığı ortadan kaldıran ilişkilerinin ortaya çıkması halinde derecelendirme hizmeti sürecinden çekileceklerini taahhüt etmeleri şarttır.

Yetki başvurusu sırasında gerekli olan bilgi ve belgeler

MADDE 14 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında yetkilendirilmek isteyen derecelendirme kuruluşları, 5 inci maddede belirtilen yetkilendirilmek istedikleri derecelendirme faaliyet konusu veya konularının belirtildiği ve aşağıdaki bilgi ve belgelerin eklendiği bir yazı ile Kuruma başvururlar.

a) Derecelendirme kuruluşunun esas sözleşmesinin, varsa esas sözleşme değişikliklerinin de yer aldığı son halinin noter onaylı örneği,

b) Derecelendirme kuruluşunun merkezinin ve/veya varsa şubelerinin adresleri,

c) Derecelendirme kuruluşunun başvuru tarihindeki bilançosu,

ç) Yurt dışında kurulu bir derecelendirme kuruluşu ile hukuki bağlantının bulunması durumunda, ilgili yurt dışı şirket ile yapılan sözleşmelerin yurt dışında kurulu şirket yetkililerince tasdik edilmiş kopyası,

¹⁷ 29/9/2007 tarihli ve 26658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile madde ve başlığının değiştirilen şeklidir.

d) 12 nci maddenin birinci fıkrasının (f) bendinde belirtilen ve ek-2’de yer alan örneğe uygun olarak düzenlenecek yazılı taahhüt,

e) Ortakların, kalite güvencesi sisteminden sorumlu yönetim kurulu üyeleri ile derecelendirme komitesi üyeleri ve derecelendirme uzmanlarının;

1) Mesleki tecrübelerini ve aldıkları eğitimlerini içeren ek-1’de yer alan örneğe uygun olarak düzenlenecek ayrıntılı özgeçmişleri, nüfus cüzdanı veya pasaportlarının noter onaylı örnekleri,

2) Arşiv kaydını da içeren, son altı ay içinde alınmış adli sicil belgeleri,

3) Başka bir derecelendirme kuruluşunda ya da bağımsız denetim veya değerlendirme hizmeti veren bir kuruluşta ortaklığının bulunmadığına ve bulunmayacağına, yönetim kurulu başkanı veya üyesi, yönetici ile denetçi ya da derecelendirme, bağımsız denetim veya değerlendirme faaliyeti ile iştigal eden personel olarak görev yapılmadığına ve yapılmayacağına, yurt içinde veya yurt dışında derecelendirme, bağımsız denetim veya değerlendirme yapma yetkisi iptal edilmiş kuruluşlarda yetki iptaline neden olan faaliyetlerde sorumluluklarının tespit edilmediğine dair ek-6’da yer alan örneğe uygun olarak düzenlenecek yazılı beyanları,

4) Mesleki faaliyetler dışında ticari faaliyetlerinin bulunmadığına dair ek-7’de yer alan örneğe uygun olarak düzenlenecek beyanları,

f) Ortakların;

1) 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre müflis olmadıklarına veya konkordato ilân etmediklerine ilişkin ek-3’te yer alan örneğe uygun olarak düzenlenecek yazılı beyanları,

2) Kanunun 71 inci maddesi uygulanan bankalarda veya Kanunun yürürlüğe girmesinden önce Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilmiş bankalarda ya da tasfiyeye tâbi tutulan bankerler ile iradî tasfiye haricinde tasfiyeye tâbi tutulan finansal kuruluşlarda, faaliyet izni kaldırılan kalkınma ve yatırım bankalarında, ortaklarının temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna intikal eden veya bankacılık yapma ve mevduat veya katılım fonu kabul etme izin ve yetkileri kaldırılan kredi kuruluşlarında, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna intikalinden veya bankacılık yapma ve mevduat veya katılım fonu kabul etme izin ve yetkileri kaldırılmadan önce nitelikli paya sahip olunmadığına veya kontrolün elinde bulundurulmadığına ilişkin ek-5’te yer alan örneğe uygun olarak Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonundan alınacak belge,

g) Kalite güvencesi sisteminden sorumlu yönetim kurulu üyelerinin, derecelendirme komitesi üyelerinin ve derecelendirme uzmanlarının lisans diplomaları ile aldıkları sertifikaların noter onaylı örnekleri,

ğ) Derecelendirme uzmanlarının, 9 uncu maddede belirtilen bağımsızlığı ortadan kaldıran hallerin ortaya çıkması durumunda müşteriye verilen derecelendirme hizmetinden çekileceğine ilişkin ek-8’de yer alan örneğe uygun olarak düzenleyecekleri taahhüt belgesi,

h) 11 inci maddede belirlenen usul ve esaslara uygun olarak oluşturulan ya da oluşturulacak kalite güvencesi sisteminden hangi yönetim kurulu üyelerinin sorumlu olduğuna dair yönetim kurulu karar örneği ile kalite güvencesi sisteminden sorumlu yönetim kurulu üyeleri tarafından hazırlanıp imzalanmış kalite güvencesi sisteminin yapısına ve işleyişine ilişkin ayrıntılı bilgi,

ı) 5 inci maddede belirtilen yetkilendirilmek istedikleri derecelendirme faaliyeti ya da faaliyetlerine ilişkin derecelendirme yöntemlerine ve bu yöntemler ile uyumlu olarak kullanmayı öngördükleri derecelendirme not sistemine, temerrüt tanımına, kullanılan zaman aralığına, derecelendirme kategorisine ilişkin tahmini temerrüt oranlarına ve derecelendirme komitesinde görev alacak üyelere ilişkin bilgiler,

i) Derecelendirme komitesi üyelerine ve derecelendirme uzmanlarına (ı) bendi kapsamındaki konular ile ilgili verilmesi planlanan eğitimlere ilişkin ayrıntılı bilgiler,

j) Tüzel kişi ortakların ortaklık yapılarını gösteren belgeler,

k) Derecelendirme kuruluşunun vereceği hizmetlerden doğabilecek zararları karşılamak amacıyla mesleki sorumluluk sigortası yaptıracağına ilişkin beyan

eklenir.¹⁸

(2) Kurum, başvuruların değerlendirilmesi sırasında, 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında objektiflik ilkesinin yeterliliğini sağlamak için yetkilendirme başvurusunda bulunan derecelendirme kuruluşunun Kurulca yetkilendirilmiş ya da uluslararası düzeyde faaliyet gösteren bir derecelendirme kuruluşu ile 15 inci maddede belirlenen usul ve esaslar kapsamında bilgi paylaşımı sözleşmesi yapmasını veya ek bilgi ve belge vermesini talep edebilir. Kurumca eksikliği tespit edilen veya ek olarak istenen diğer bilgi ve belgeler, yetki başvurusunda bulunan derecelendirme kuruluşuna yazılı olarak bildirilir.¹⁹

(3) Yabancı uyruklu gerçek ve tüzel kişilerden istenilen belgelerin bu kişilerin yerleşik olduğu ülkede kayıtların tutulduğu bir merci ya da sistem olmaması nedeniyle temin edilememesi durumunda, bu durumun ilgili ülkenin yetkili mercilerinden alınacak bir belge ile Kuruma tevsik edilmesi zorunludur.

(4) Bu Yönetmelikte yer alan başvurularla ilgili olarak yurt dışından temin edilecek belgelerin ilgili ülkenin yetkili makamlarınca ve Türkiye'nin o ülkedeki konsoloslughunca veya Lahey Devletler Özel Hukuku Konferansı çerçevesinde hazırlanan Yabancı Resmi Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesi hükümlerine göre onaylanmış olması ve başvuruya belgelerin noter onaylı tercümelerinin de eklenmesi şarttır.

Bilgi paylaşımı sözleşmesi

MADDE 15- (1) Yetki başvurusunda bulunan derecelendirme kuruluşunun 14 üncü maddenin ikinci fıkrasında belirtilen bir derecelendirme kuruluşu ile yapacağı bilgi paylaşımı sözleşmesinde;

a) Bilgi paylaşımı yapacak derecelendirme kuruluşunun unvanı ve adresi,

¹⁸ 29/9/2007 tarihli ve 26658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile değiştirilen şeklidir.

¹⁹ 29/9/2007 tarihli ve 26658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile değiştirilen şeklidir.

b) Bilgi paylaşımı yapacak derecelendirme kuruluşunun Türkiye’de veya uluslararası derecelendirme uygulamalarında kullandığı usuller ve teknikler konusunda yetki başvurusunda bulunan kuruluşa yapacağı bilgi aktarımına ilişkin esaslar,

c) Yetki başvurusunda bulunan kuruluşun, derecelendirme faaliyetini bilgi paylaşımı yapacak derecelendirme kuruluşu tarafından aktarılan usuller ve teknikler doğrultusunda yürüteceğine ilişkin beyan,

ç) Yetki başvurusunda bulunan kuruluşun derecelendirme faaliyetini gerçekleştirirken verdiği derecelerin açıklanması sırasında bilgi paylaşımı yapacak derecelendirme kuruluşunun adını kullanıp kullanmayacağına ilişkin beyan,

d) Bilgi paylaşımı yapacak derecelendirme kuruluşuna ödenecek ücret,

e) Sözleşmenin süresi ve sona erme şartları

hakkında hükümler yer almalıdır.

Yetkilendirme²⁰

MADDE 16 – (1) Derecelendirme kuruluşunun faaliyet göstermek için başvuruda bulunduğu konu itibarıyla Kurumca yapılacak değerlendirme sonucunda Kurulca uygun görülecek derecelendirme kuruluşları bu Yönetmelik kapsamında yetkilendirilir. Yetkilendirilen derecelendirme kuruluşları Kurumun internet sayfasında kamuoyuna duyurulur.

(2) Yurt içinde ya da yurt dışında derecelendirme yapma yetkisinin iptal edilmesine sebep olan hususların giderilmiş ve yetkisinin iade edilmiş olması durumunda derecelendirme kuruluşunu bu Yönetmelik kapsamında yetkilendirme hususu Kurulca değerlendirilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Derecelendirme Kuruluşlarının Faaliyetleri

Reklam yasağı

MADDE 17- (1) Yetkilendirilen derecelendirme kuruluşları iş elde etmek için dolaylı veya dolaysız reklam sayılabilecek faaliyetlerde bulunamazlar. Ancak, kendilerini tanıtıcı bilgiler içeren broşürler hazırlayıp dağıtabilir, kendileri için eleman aramaya yönelik ilanlar verebilir, mesleki konularda bilimsel nitelikte yayın yapabilir, seminer, konferans gibi toplantılar düzenleyebilirler.

(2) Birinci fıkra kapsamındaki uygulamalar ile müşteriler nezdinde yapılacak görüşmelerde, bir derecelendirme kuruluşunun diğer bir ya da bir kaç derecelendirme kuruluşuyla karşılaştırması yapılamaz.

Derecelendirme sözleşmesi

MADDE 18- (1) Yetkilendirilen derecelendirme kuruluşlarının 5 inci maddede belirtilen derecelendirme faaliyetlerinde bulunabilmesi için müşterileri ile yazılı bir sözleşme yapmaları zorunludur. Bu zorunluluk talep edilmemiş derecelendirmeler için aranmaz.

²⁰ 29/9/2007 tarihli ve 26658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile maddenin değiştirilen şeklidir.

(2) Bu sözleşmelerde asgari olarak;

a) Derecelendirme kuruluşunun unvanı ve merkez adresinin,

b) Derecelendirme hizmetinden faydalanacak müşterinin unvanı ve merkez adresinin,

c) Sözleşmenin amacı, konusu ve varsa özel nedenlerinin,

ç) Görevlendirilecek derecelendirme uzmanının adı ve soyadının,

....²¹

e) Sözleşmenin süresinin ve sona ermesinin şartlarının,²²

f) Derecelendirme kuruluşuna ödenecek ücretin,

g) Tarafların sorumluluklarının ve yükümlülüklerinin,

ğ) Mesleki sorumluluk sigortası yaptırılacağıının

belirlenmesi şarttır.

(3) Yetkili derecelendirme kuruluşu bir müşteri ile birbirini izleyen azami dört hesap dönemi için derecelendirme sözleşmesi imzalayabilir. Aynı müşteriye dört hesap dönemi sonrasında tekrar hizmet verilebilmesi için en az bir hesap döneminin geçmesi gerekir.²³

Derecelendirme sözleşmesinin feshi

MADDE 19-²⁴

(2) Yetkili derecelendirme kuruluşları, derecelendirme faaliyetlerinin önemli ölçüde sözleşme hükümlerine aykırı olarak sınırlandırılması, talep edilen bilgi ve belgelerin sağlanamaması, suistimalden kaynaklanan yanlış bir beyanda bulunulması veya benzeri durumların gerçekleşmesi ihtimali sözkonusu ise derecelendirme faaliyetinin her aşamasında çekilebilir.

(3) Derecelendirme faaliyetinden çekililmesi ya da yetkili derecelendirme kuruluşunca 18 inci maddenin ikinci fıkrasının (ğ) bendi uyarınca, 26 ncı maddede belirlenen usul ve esaslara uygun bir şekilde mesleki sorumluluk sigortasının yaptırılmaması derecelendirme sözleşmesinin feshi olarak kabul edilir.

(4) Derecelendirme sözleşmesinin tarafının banka olması ve yetkili derecelendirme kuruluşunun ikinci fıkra kapsamında çekilmesi halinde, durum ilgili yetkili derecelendirme kuruluşunca gerekçesi ile birlikte Kuruma bildirilir.²⁵

²¹ 29/9/2007 tarihli ve 26658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile çıkarılmıştır.

²² 29/9/2007 tarihli ve 26658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile değiştirilen şeklidir.

²³ 29/9/2007 tarihli ve 26658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile eklenmiştir.

²⁴ 29/9/2007 tarihli ve 26658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile çıkarılmıştır.

²⁵ 29/9/2007 tarihli ve 26658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile değiştirilen şeklidir.

(5) Bankanın derecelendirme sözleşmesini feshedebilmesi için derecelendirme sözleşmesine aykırı hareket edilmesi veya derecelendirme faaliyetinin bu Yönetmelikte belirtilen esaslara göre yapılmaması ve bunlara ilişkin sunulacak kanıtların Kurumca uygun görülmüş olması koşulu aranır.

....²⁶

(7) Yetkili derecelendirme kuruluşunca ikinci fıkra kapsamında derecelendirme sözleşmesinin feshedilmesi halinde, verilen derecenin kamuoyuna ya da sadece müşteriye açıklanmış olmasına bağlı olarak kamuoyu veya müşteri, derecelendirme sözleşmesinin sona erdiği hakkında da bilgilendirilmelidir.²⁷

(8) Bu maddede belirtilen gerekçelerle derecelendirme sözleşmesinin feshi halinde aynı yetkili derecelendirme kuruluşu ile tekrar derecelendirme sözleşmesi imzalanabilmesi için en az iki hesap döneminin geçmesi zorunludur.²⁸

Derecelendirme faaliyeti

MADDE 20- (1) Yetkili derecelendirme kuruluşları faaliyetlerini aşağıda belirtilen usul ve esaslara uygun olarak yürütürler.

a) Derecelendirme uzmanlarının Kuruma bildirilen ve kamuoyuna açıklanan derecelendirme yöntemlerine veya bilgi paylaşımı sözleşmesine uygun olarak bilgi toplamalarını ve bu bilgileri önyargısız analiz etmelerini sağlayacak yazılı süreçler belirlenmelidir.

b) Müşterinin ve derecelendirme faaliyetinin niteliğine göre, müşteri ile derecelendirme ücretine ilişkin yapılan görüşmelere katılanlar dışından seçilecek gerekli sayıda ve yeterlilikte derecelendirme uzmanı tahsis edilmelidir.

c) Kredi değerliliğinin derecelendirmesinde, bağımsız denetim kuruluşlarınca veya 3568 sayılı Kanuna göre ruhsat almış, denetim yetkisine sahip meslek mensupları tarafından Türkiye Muhasebe Standartları Kurulunca belirlenmiş muhasebe ilkelerine uygunluğu onaylanmış finansal tablolar esas alınmalıdır.

ç) Derecelendirmenin bu Yönetmelik hükümlerine ve yetkili derecelendirme kuruluşunca uygulanacağı açıklanan derecelendirme yöntemlerine uygun yapıldığını kanıtlayacak çalışma kağıtları hazırlanmalı, bunlar ile derecelendirme görüşünü destekleyecek diğer bilgi ve belgelere ilişkin kayıt düzeni oluşturulmalıdır.

d) Derecelendirme uzmanları tarafından hazırlanan çalışma kağıtları, ekleri ve bunlara ilişkin görüşler esas alınarak müşteriye verilecek derecenin ve sektörler itibarıyla müşterilere verilecek derecelendirme notlarına esas derecelendirme yöntemlerinin yetkili derecelendirme kuruluşu tarafından oluşturulması gereken derecelendirme komitesince belirlenmesi zorunludur.²⁹

²⁶ 29/9/2007 tarihli ve 26658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile çıkarılmıştır.

²⁷ 29/9/2007 tarihli ve 26658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile değiştirilen şeklidir.

²⁸ 29/9/2007 tarihli ve 26658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile değiştirilen şeklidir.

²⁹ 29/9/2007 tarihli ve 26658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile değiştirilen şeklidir.

e) Derecelendirme sözleşmelerinde düzenli olarak gözden geçirileceği kararlaştırılmamış olanlar dışındaki derecelendirme faaliyetlerinin sonuçları ve kamuoyuna açıklanan dereceler, müşterinin kredi değerliliğini veya verilen dereceye esas oluşturan bilgileri etkileyecek gelişmeler sürekli takip edilmek suretiyle güncellenmeli, gerektiğinde derece değişikliği yapılmalı ve bu durumda, yeni derece ile birlikte bir önceki derecenin değiştirilme gerekçesi kamuoyuna açıklanmalıdır.

f) Bir müşteri hakkında talep edilmemiş derecelendirme notu verilmesinde, bu Yönetmelikte belirlenen usul ve esaslara uygun olarak asgari dört hesap dönemi süresince derecelendirme yapılması ve verilecek derecelendirme notlarının en fazla altı aylık dönemler itibarıyla gözden geçirilerek kamuoyuna açıklanması esastır.

g) Yetkili derecelendirme kuruluşu, kredi değerliliği ya da kurumsal yönetim uygulamaları bakımından eş değer müşterilerin birbirine denk derecelendirme notları alacağı tutarlı bir yöntem uygulamalıdır.

ğ) Yetkili derecelendirme kuruluşlarınca verilen dereceler sürekli olarak izlenmeli, derecelendirilen müşterinin kredi değerliliğini etkileyebilecek bilgi akışının devamlılığını ve etkinliğini sağlamak üzere politikalar oluşturulmalı ve yeni edinilen bilgilerin verilen dereceleri etkilemesi halinde dereceler üzerinde gereken değişiklikler yapılmalıdır.

Sırların saklanması

MADDE 21- (1) Yetkili derecelendirme kuruluşunun ortakları, yönetim kurulu başkan ve üyeleri, denetçileri, yöneticileri ile derecelendirme komitesi üyeleri ve derecelendirme uzmanları, 5 inci maddede belirtilen derecelendirme faaliyetleri sırasında öğrendikleri, bu Yönetmelik uyarınca kamuoyuna açıklanması zorunlu olan bilgiler hariç olmak üzere, bankalar ile bankaların müşterilerine ait sırları ve diğer müşterileri ile yapacakları derecelendirme sözleşmelerinde kararlaştırılacak sır kapsamındaki bilgileri açıklamaz, kendilerinin veya üçüncü kişilerin menfaatlerine kullanamazlar. Yetkili derecelendirme kuruluşları sır niteliğindeki bilgilerin korunmasına yönelik her türlü tedbiri almakla yükümlüdür.³⁰

(2) Derecelendirme uzmanları birinci fıkra kapsamındaki bilgileri sadece derecelendirme analizlerinde kullanabilirler.

(3) Yetkili derecelendirme kuruluşunun ortakları, yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile denetçileri, yöneticileri, derecelendirme komitesi üyeleri ya da derecelendirme uzmanları müşterilerinin 5 inci madde kapsamındaki derecelendirme faaliyetleri ile ilgili görüşleri ya da gelecekteki muhtemel uygulamaları hakkında kamuoyuna açıklamada bulunamazlar.³¹

(4) Birinci fıkra kapsamındaki bilgi ve belgelerin konusunun suç teşkil etmesi halinde bunların yetkili mercilere intikali, sırların saklanmasına aykırılık oluşturmaz.

Derecelendirme notlarının ve diğer gerekli bilgilerin kamuoyuna açıklanması³²

MADDE 22 – (1) 14 üncü madde kapsamında yapılan yetki başvurusu sırasında kullanılacağı belirtilen derecelendirme notu sistemi esas alınarak verilecek derecelendirme notu ya da verilen bir derecelendirme notunun güncellenmesi sonrasında yapılacak değişiklik

³⁰ 29/9/2007 tarihli ve 26658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile değiştirilen şeklidir.

³¹ 29/9/2007 tarihli ve 26658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile değiştirilen şeklidir.

³² 29/9/2007 tarihli ve 26658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile maddenin değiştirilen şeklidir.

kamuoyuna açıklanmadan önce yanlış yargılara ulaşılmasını önlemek için müşteriye bilgi verilir.

(2) Bankalara ve banka dışındaki müşterilerden sadece onayı olanlara ait dereceler ve bu Yönetmelik kapsamında kamuoyuna açıklanması gereken diğer bilgiler, en geç bir hafta içinde yetkili derecelendirme kuruluşunun internet sitesinde yayımlanır. Bu yayımlardan önce yetkili derecelendirme kuruluşunun ortakları, yönetim kurulu başkan ve üyeleri, denetçileri, yöneticileri, derecelendirme komitesi üyeleri ve derecelendirme uzmanlarınca kamuoyuna yazılı veya sözlü bilgi verilemez.

BEŞİNCİ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Kuruma bildirim

MADDE 23 – (1) Yetkili derecelendirme kuruluşları, esas sözleşmelerindeki ve adreslerindeki değişiklikleri iki hafta içerisinde; ortakları, kalite güvencesi sisteminden sorumlu yönetim kurulu üyeleri, derecelendirme komitesi üyeleri ile derecelendirme uzmanlarında meydana gelen değişiklikler ile 13 üncü maddede öngörülen koşullardaki değişiklikleri, değişiklik veya istihdam edilme tarihinden itibaren en geç bir ay içinde Yönetmelikte aranan şartları taşıdıklarını gösteren belgeler ve atanmalarına veya seçilmelerine ilişkin karar örnekleri ile birlikte Kuruma bildirirler. Kurumca yapılan değerlendirme neticesinde otuz gün içerisinde olumsuz görüş bildirilmeyen değişiklikler geçerli sayılır.³³

(2) Yetkili derecelendirme kuruluşları, sözleşme imzalanmasını müteakiben bir ay içinde, derecelendirme faaliyetinin konusu, kapsamı, amacı, süresi, alınan hizmet karşılığı ödenecek ücret, derecelendirme hizmetini verecek personelin unvanı ile ad ve soyadlarına ilişkin bilgileri içeren bir yazı ile mesleki sorumluluk sigortası poliçesinin bir örneğini Kuruma gönderirler ve bu konu hakkında müşteriye bilgi verirler. Bu bilgilerde değişiklik olması durumunda söz konusu değişiklikler en geç bir hafta içerisinde yazılı olarak Kuruma bildirilir.³⁴

(3) Yetkili derecelendirme kuruluşları tarafından verilen dereceler düzenli olarak Kuruma raporlanır.

Gözetim ve denetim

MADDE 24- (1) Kurum yetkili derecelendirme kuruluşlarından her türlü bilgi ve belgeyi isteyebilir.³⁵

(2) Derecelendirme kuruluşları, derecelendirme faaliyeti kapsamında düzenlenen çalışma kağıtlarının ve bunların eki bilgi ve belgelerin asıllarını, mümkün olmadığı hallerde sıhhatlerinden şüpheye mahal vermeyecek kopyalarını, düzenlenmelerini izleyen hesap döneminden itibaren beş yıl süreyle, hukuki ihtilafa konu olanların ise bu ihtilafın sonuçlanmasına kadar saklamak zorundadırlar.

³³ 29/9/2007 tarihli ve 26658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile değiştirilen şeklidir.

³⁴ 29/9/2007 tarihli ve 26658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile değiştirilen şeklidir.

³⁵ 29/9/2007 tarihli ve 26658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile değiştirilen şeklidir.

(3) Kurum, yetkili derecelendirme kuruluşlarının müşterilerin kredi değerliliğinin derecelendirilmesine yönelik uyguladıkları yöntemlerinin geçerliliğini Kurulca yetkilendirilen bir başka derecelendirme kuruluşu tarafından değerlendirilmesini istemeye yetkilidir.³⁶

Finansal tablo düzenleme ve bağımsız denetim yükümlülüğü³⁷

MADDE 25 – (1) Yetkili derecelendirme kuruluşlarının Türkiye Muhasebe Standartları Kurulunca belirlenmiş muhasebe ilkelerine uygun hazırlanmış yıllık finansal tabloları, 1/11/2006 tarihli ve 26333 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan "Bankalarda Bağımsız Denetim Gerçekleştirecek Kuruluşların Yetkilendirilmesi ve Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik" uyarınca yetkilendirilmiş bağımsız denetim kuruluşlarınca denetlenir.

(2) Yetkili derecelendirme kuruluşları, genel kurul toplantılarını izleyen otuz gün içerisinde bağımsız denetimden geçmiş yıllık finansal tabloları ile bağımsız denetim raporlarının birer örneğini Kuruma gönderirler ve internet sayfalarında kamuoyuna açıklarlar.

Mesleki sorumluluk sigortası

MADDE 26- (1) Sigorta teminatı müşteri ile imzalanan derecelendirme sözleşmesinde öngörülen tutarın iki katından az olmamak üzere 5 inci maddede belirtilen derecelendirme faaliyetleri kapsamında verilecek derecelendirme notları nedeniyle oluşabilecek zararların tazminini teminen Kanununun 36 ncı maddesi uyarınca, derecelendirme kuruluşları derecelendirme sözleşmesinin imzalandığı tarihten itibaren yedi gün içinde genel şartları Hazine Müsteşarlığınca belirlenen mesleki sorumluluk sigortası yaptırırlar.

(2) Mesleki sorumluluk sigortası yaptırılacak sigorta şirketi, derecelendirme sözleşmesi yapılan müşteri ya da müşterinin doğrudan ya da dolaylı olarak kontrol ettiği iştiraki veya bağlı ortaklığı olamaz.

(3) Birinci fıkrada kapsamındaki mesleki sorumluluk sigortasına esas matrah, Kurulca uygun görülmesi halinde, yetkili derecelendirme kuruluşunun geçmiş yıla ilişkin ciro tutarından az olmamak üzere yönetim kurulunca kabul edilen cari yıla ilişkin bütçelenen ciro tutarının asgari iki katı esas alınarak belirlenir.

Yetki iptali³⁸

MADDE 27 – (1) Kurumca aşağıdaki hallerin bir veya birkaçının tespit edilmesi halinde Kurulca derecelendirme kuruluşunun yetkisi sürekli olarak kaldırılır.

a) (e) bendi hariç olmak üzere 12 nci maddede belirlenen yetkilendirme koşullarının kaybedilmesi.

b) 6 ncı maddede belirtilen meslek ilkelerine ya da 17 nci maddenin ikinci fıkrasına aykırı davranıldığının tespit edilmesi.

c) 9 uncu maddede belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yetkili derecelendirme kuruluşunun ortaklarının, yönetim kurulu başkan ve üyelerinin, denetçilerinin, yöneticilerinin ve derecelendirme komitesi üyelerinin bağımsızlıklarının ortadan kalkmasına karşın yetkili kuruluşun derecelendirme hizmetinden çekilmemesi veya derecelendirme uzmanlarının

³⁶ 29/9/2007 tarihli ve 26658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile değiştirilen şeklidir.

³⁷ 29/9/2007 tarihli ve 26658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile maddenin değiştirilen şeklidir.

³⁸ 29/9/2007 tarihli ve 26658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile maddenin değiştirilen şeklidir.

bağımsızlıklarının ortadan kalkmasına karşın müşterinin derecelendirme notunun verilmesi sürecinde yer aldıklarının tespit edilmesi.

ç) Derecelendirme faaliyetinin 20 nci ve 21 inci maddelerde belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yürütülmemesi.

d) Kesintisiz olarak beş hesap dönemi itibarıyla yetkilendirilen derecelendirme faaliyetlerinde bulunulmaması.

e) Birden fazla olmak üzere Kanunun 36 ncı maddesi uyarınca ve 26 ncı maddede belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yaptırılması zorunlu olan mesleki sorumluluk sigortasının yaptırılmaması.

f) Kasıtlı olarak eksik, hatalı, yanıltıcı bilgiler kullanılarak gerçeğe aykırı derecelendirme notu verilmesi.

g) Ortakların 13 üncü maddede belirtilen şartları kaybetmesi ya da bu şartlara ilişkin kendilerinden alınan beyanların gerçeğe aykırı olduğunun tespit edilmesi.

(2) 12 nci maddenin birinci fıkrasının (e) bendine aykırı bir durumun oluşması halinde yetkinin sürekli iptali hususu Kurulca değerlendirilir.

(3) Kurumca derecelendirme kuruluşunun yetkisinin sürekli iptaline yol açan hususlarda sorumluluğu tespit edilen derecelendirme kuruluşu ortaklarının, yönetim kurulu başkan ve üyelerinin, denetçilerinin, yöneticilerinin, derecelendirme komitesi üyelerinin ve derecelendirme uzmanlarının bir başka derecelendirme kuruluşunda çalışmasını yasaklamaya Kurul yetkilidir.

(4) Kurumca aşağıdaki hallerin bir veya birkaçının tespit edilmesi halinde Kurul, yetkili derecelendirme kuruluşunun altı aydan fazla olmamak üzere geçici olarak yetkisini kaldırmaya yetkilidir.

a) Kurumca istenen bilgi ve belgelerin zamanında, tam ve doğru olarak verilmemesi.

b) 11 inci madde uyarınca oluşturulması zorunlu olan kalite güvencesi sisteminde eksiklikler bulunması.

c) Kalite güvencesi sisteminden sorumlu yönetim kurulu üyeleri, derecelendirme komitesi üyeleri ve derecelendirme uzmanlarında, birinci fıkrasının (a) bendi hariç olmak üzere 13 üncü madde hükümlerine aykırılık oluşması nedeniyle gerekli değişikliklerin yapılmaması.

ç) 17 nci maddenin birinci fıkrasına aykırı davranıldığıının tespit edilmesi.

d) Derecelendirme komitesinde Kuruma bildirilenler dışında kişilerin yer alması.

e) Kurum tarafından uyarı konusu yapılan hususların tekrar edilmesi ya da bir hesap dönemi içerisinde bir defadan fazla yerine getirilmemesi.

(5) Yetkinin geçici olarak kaldırılması veya sürekli olarak iptalinden önce yetkili derecelendirme kuruluşunun savunmasını almak üzere Kurum tarafından yazılı tebligatta bulunulur. Yetkinin geçici olarak kaldırılmasında veya sürekli olarak iptalinde bir ay içinde savunma verilmemesi halinde savunma hakkından feragat edildiği kabul edilir.

(6) Yetkinin geçici olarak kaldırılmasına veya sürekli iptaline ilişkin karar Kurumun internet sayfasında ilan edilir. İlan tarihinden itibaren müşterinin yetkili derecelendirme kuruluşuna karşı olan mali yükümlülükleri ile bu Yönetmelik kapsamındaki yükümlülükleri sona erer.

Mesleki sorumluluk sigortasının tazmini

MADDE 28 – (1) 27 nci maddenin, birinci fıkrasının (a), (d) ve (e) bentleri hariç olmak üzere, birinci fıkrasında belirtilen gerekçelerle 5 inci maddede belirlenen derecelendirme faaliyetleri kapsamında verilen derecelendirme hizmeti nedeniyle bir derecelendirme kuruluşunun bu Yönetmelik uyarınca derecelendirme yapma yetkisinin Kurulca sürekli olarak kaldırılmasına karar verildiği hallerde ya da gerçeğe aykırı bir derecelendirme notunun verildiği ya da derecelendirme notunu etkileyecek bir bilginin kasıtlı olarak dikkate alınmadığının ortaya çıkması halinde, zarar gören taraflarca mesleki sorumluluk sigortası yaptırılan sigorta şirketinden veya yetkili derecelendirme kuruluşundan tazmin talebinde bulunulur.³⁹

Yürürlük

MADDE 29- (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 30- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı yürütür.

³⁹ 29/9/2007 tarihli ve 26658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile değiştirilen şeklidir.

**ORTAKLARIN/ KALİTE GÜVENCESİ SİSTEMİNDEN SORUMLU YÖNETİM
KURULU ÜYELERİNİN/ DERECELENDİRME KOMİTESİ
ÜYELERİNİN/DERECELENDİRME UZMANLARININ ÖZGEÇMİŞLERİ**

ADI-SOYADI	:			
İKAMETGAH ADRESİ	:			
ÖĞRENİM DURUMU (Ayrıntılı)	:			
HALEN ÇALIŞTIĞI İŞYERİNİN UNVANI VE ADRESİ	:			
MESLEĞİ VE GÖREV UNVANI	:			
TC KİMLİK/PASAPORT NUMARASI	:			
VERGİ KİMLİK NUMARASI⁴¹	:			
ORTAKLIK PAYI	:			
DAHA ÖNCE ÇALIŞTIĞI İŞYERLERİ				
	Kuruluşun Unvanı	Giriş-Ayrılış Tarihi	Görev Unvanı	
1-				
2-				
SON BEŞ YILDA DERECELENDİRİLEN İŞLETMELERE İLİŞKİN BİLGİLER				
İşletmenin Unvanı	Denetim Süresi	Görev Unvanı		
DERECELENDİRMEYLE İLGİLİ ALINAN EĞİTİMLER ve SERTİFİKALAR				
Yılı	Eğitimin Süresi	Eğitimin Adı	Sertifika	
ÇALIŞAN, YÖNETİCİ, ORTAK, DENETÇİ VEYA KURUCU KONUMUNDA BULUNDUĞU KURULUŞLAR				
Başlangıç Yıl/Ay	Şirket Adı/Yeri	Faaliyet Konusu	Pozisyon İlişki Türü	% Ortaklık

...../...../.....
ADI-SOYADI
İMZA

⁴⁰ 29/9/2007 tarihli ve 26658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile değiştirilen şeklidir.

⁴¹ Buradaki vergi kimlik numarası yabancı uyruklu gerçek kişiler için doldurulacaktır.

TAAHHÜTNAME**BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME
KURUMUNA**

.....A.Ş.'nin 1/11/2006 tarihli ve 26333 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Derecelendirme Kuruluşlarının Yetkilendirilmesine ve Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Hakkında Yönetmelik kapsamında yürüttüğü derecelendirme faaliyeti sırasında, ortakları, yönetim kurulu başkan ve üyeleri, yöneticileri, denetçileri veya derecelendirme komitesi üyelerinin aynı Yönetmeliğin 9 uncu maddesinde belirtilen bağımsızlığı ortadan kaldıran hallerin ortaya çıkması durumunda, A.Ş.'nin ilgili müşteriye verilen derecelendirme hizmetinden çekileceğini beyan ve taahhüt ederim.

...../...../.....

İMZA

TEMSİL ve İLZAMA YETKİLİ
KİŞİ/KİŞİLERİN ADI-SOYADI
UNVANI

⁴² 29/9/2007 tarihli ve 26658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile değiştirilen şeklidir.

BEYANNAME

**BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME
KURUMUNA**

2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre müflis veya konkordato ilân etmiş olmadığımı beyan ederim.

...../...../.....
İMZA
ADI-SOYADI
UNVAN

⁴³ 29/9/2007 tarihli ve 26658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile değiştirilen şeklidir.

⁴⁴ 29/9/2007 tarihli ve 26658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile yürürlükten kaldırılmıştır.

TASARRUF MEVDUATI SİGORTA FONU KURULU BAŞKANLIĞINA

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuna verilmek üzere, 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 71 inci maddesi uygulanan bankalarda veya bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilmiş bankalarda, ortaklarının temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna intikal eden veya bankacılık yapma ve mevduat ve katılım fonu kabul etme izin ve yetkileri kaldırılan kredi kuruluşlarında, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna intikalinden veya bankacılık yapma ve mevduat ve katılım fonu kabul etme izin ve yetkileri kaldırılmadan önce nitelikli paya sahip bulunmadığıma veya kontrolü elimde bulundurmadığıma ilişkin bir belgenin tarafıma verilmesini arz ederim.

...../...../.....
İMZA
ADI-SOYADI
UNVAN

T.C. KİMLİK/ PASAPORT NO :

SOYADI :
ADI :
BABA ADI :
ANA ADI :
DOĞUM YERİ/TARİHİ :
NÜFUSA KAYITLI OLDUĞU .
İL :
İLÇE :
MAHALLE/KÖY :
CİLT NO :
AİLE SIRA NO :
SIRA NO :
ADRESİ :

⁴⁵ 29/9/2007 tarihli ve 26658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile değiştirilen şeklidir.

TAAHHÜTNAME**BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME
KURUMUNA**

Başka bir derecelendirme kuruluşunda ya da bağımsız denetim veya değerlendirme hizmeti veren bir kuruluşta ortaklığımın bulunmadığını ve bulunmayacağını, yönetim kurulu başkanı veya üyesi, yönetici ile denetçi ya da derecelendirme, bağımsız denetim veya değerlendirme faaliyeti ile iştigal eden personel olarak görev yapmadığımı ve yapmayacağımı, yurt içinde veya yurt dışında derecelendirme, bağımsız denetim veya değerlendirme yapma yetkisi iptal edilmiş olan bir kuruluşta yetki iptaline neden olan faaliyetlerde sorumluluğumun tespit edilmediğini beyan ve taahhüt ederim.

...../...../.....
İMZA
ADI-SOYADI
UNVAN

⁴⁶ 29/9/2007 tarihli ve 26658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile değiştirilen şeklidir.

TAAHHÜTNAME

**BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME
KURUMUNA**

Mesleki faaliyetler dışında ticari faaliyette bulunmadığımı beyan ve taahhüt ederim.

...../...../.....
İMZA
ADI-SOYADI
UNVAN

⁴⁷ 29/9/2007 tarihli ve 26658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile değiştirilen şeklidir.

TAAHHÜTNAME

**BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME
KURUMUNA**

Çalışanı olduğum A.Ş.'nin 1/11/2006 tarihli ve 26333 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Derecelendirme Kuruluşlarının Yetkilendirilmesine ve Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Hakkında Yönetmelik kapsamındaki faaliyetleri sırasında aynı Yönetmeliğin 9 uncu maddesinde belirtilen şahsıma ilişkin bağımsızlığı ortadan kaldıran hallerin oluşması durumunda A.Ş. tarafından ilgili müşteriye verilen derecelendirme hizmeti sürecinden çekileceğimi beyan ve taahhüt ederim.

...../...../.....
İMZA
ADI-SOYADI
UNVAN

⁴⁸ 29/9/2007 tarihli ve 26658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile değiştirilen şeklidir.

⁴⁹ 29/9/2007 tarihli ve 26658 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ile yürürlükten kaldırılmıştır.